

Ковальчук, Анатолій. Свідчать Биківнянські могили
[Текст] : [про Національний культурно-історичний
заповідник «Биківнянські могили»] // Слово
просвіти. – 2018. – 26 квіт.-2 трав. (№ 17). – С. 4-5 :
фото.

**Свідчать Биківнянські могили
Анатолій КОВАЛЬЧУК,**

просвітянин, онук репресованих дідів — Павла
Ковальчука і Лавріна Зоренка Саме біля
Биківнянських могил теплого травневого дня років 15
тому випало мені познайомитися з мешканцем
Борисполя Олександром Котком. Попри похилий вік,
приїхав пан Олександр до місця скорботи і пам'яті
вшанувати свого батька Сергія Васильовича Котка,
вбитого на 40-му році життя комуністичними
песиголовцями в листопаді 1937 року. Після розстрілу в
тюремному підвалі його тіло перевезли в сосновий ліс
неподалік с. Биківня й закопали в одній із багатьох
траншей. Ці ями стали безіменними братськими
могилами для майже двохсот тисяч людей, яких
розстріляли енкаведисти у київських тюрмах упродовж
1937—41 років.

Хто ж такий Сергій Котко, які злочини скоїв, за які
провини йому винесли смертний вирок? Я ознайомився
з деякими документами, що проливають світло на долю
цієї людини, а в ній віддзеркалюються трагічні сторінки
української історії. З'ясувалося, до дня арешту С. Котко

сумлінно працював бухгалтером у бориспільському банку, вільний час віддавав праці у власному господарстві. Не був ні злодієм, ні грабіжником, ні хабарником. Його поважали земляки, як людину інтелігентну, освічену й патріотичну. Він пам'ятав про свій козацький рід, мав загострене почуття справедливості й невгамовний дух. Ось що сказано про С. Котка в документах, копії яких роздобув його син.

Витяг із протоколу засідання “трійки” при Київському обласному управлінні НКВД УРСР (нагадую: “трійка” — позасудовий репресивний орган, існування якого не було передбачене чинною Конституцією) констатує розгляд “справи № 1970 Бориспільського РУ НКВД за звинуваченням (прошу звернути особливу увагу!) українця, хлібороба, колишнього офіцера петлюрівської армії”. Далі перераховано “злочини” Сергія Котка без жодних подробиць: “Проводив контрреволюційну роботу проти існуючого ладу, вихваляв петлюрівський лад, заявляв, що готовий зі зброєю в руках боротися за Самостійну Україну, жалкував, що в 1918—1919 роках бориспільці не виступили дружно на заклик Петлюри”. З огляду на перераховані звинувачення, “трійка” у складі начальника обласного управління НКВД, прокурора і секретаря обласного комітету комуністичної партії постановила: “Котка С. В. розстріляти, особисте майно — конфіскувати”.

Обвинувальний вирок містить показання свідків, які підтверджують факти “контрреволюційної” діяльності Сергія Котка. Зокрема якийсь К. Ситник свідчив, що

Котко С. В. казав: “Помилку ми зробили 1919 р., що не виступили одностайно на заклик Петлюри. А зараз знищити більшовицьку владу і вирвати Україну з московського ярма набагато важче. Хоча це станеться неминуче!”.

Хіба не заслуговує нашого схвалення й захоплення непереборний історичний оптимізм Сергія Котка?! Адже в чорні часи жорстокої диктатури московських окупантів він беззастережно вірив у державну волю і щасливу долю нашої улюбленої Вітчизни. Й не боявся говорити про це землякам. Але серед них був підлий зрадник, який написав на патріота донос до Бориспільського РУ НКВД і цим знищив безвинну людину.

Витяг з акта розстрілу Котка С. В. безпристрасно фіксує: “Постанову трійки КОУ НКВД УРСР виконано 13 листопада 1937 року о 23 годині”. Довідку про посмертну реабілітацію батька, в якій містилася також інформація про причину смерті і її правдиву дату Олександр Котко отримав із Генеральної прокуратури України лише на початку 2000 року.

Але ще далекого 1962 року, в часи “хрущовської відлиги”, Київська обласна прокуратура у відповідь на запит Олександра Котка про батькову долю (адже про нього ніхто нічого не знав довгі 25 років) надала довідку — як бачимо, брехливу — про те, що буцімто Сергій Котко був засуджений лише на 10 років “без права листування”. А причиною його смерті, що нібито настала 28 листопада 1942 року, була хвороба серця. Щоб

приховати від народу страхітливі масштаби комуністичного терору 1937—38 років, до якого були причетні посіпаки “вождя” (серед них Микита Хрущов і вся кремлівська кліка), тодішня влада свідомо вводила в оману членів родин репресованих, вказуючи в документах вигадані дати смерті від неіснуючих хвороб.

Із книги М. Роженка та Е. Сохацької “Сосни Биківні свідчать: злочин проти людства” можна довідатися, що в один день із Сергієм Котком у Лук’янівській тюрмі розстріляли ще 47 осіб. Серед них — двоє його земляків. Це мешканці сіл Бориспільського району: Феодосій Корнійович Гапон (с. Рогозів) та Іван Якович Тур (с. Іванків). Отже, людиновбивча машина, запущена ще Леніним, із різною інтенсивністю безупинно функціонувала і за його наступників.

Чому масове людиновбивство набуло величезних масштабів у період 1937—1939 років? У середині 1930-х років сталінська банда, щоб остаточно узурпувати владу, вирішила не тільки позбутися конкурентів, незгодних і критиків у компартійному середовищі, а й провести тотальну “чистку суспільства від елементів, неспроможних будувати соціалізм”. Масовий терор мав також на меті на багато років насадити у СРСР атмосферу всеосяжного страху, підозр, невпевненості й пристосуванства, примусити десятки мільйонів людей боятися самотійно думати й аналізувати. Натомість — щодня перейматися тільки однією думкою: як вижити. І цим привчити їх, затурканих, позбавлених можливості

вільнодумства, честі та гідності, до тупої покори “улюбленій” і обожнюваній владі, до безвідмовного виконання всіх її розпоряджень. Із цією метою саме 1937 року на найвищих урядовому й компартійному рівнях було ухвалено низку таємних постанов, відповідно до яких винищенню шляхом негайного розстрілу і запроторення до концтаборів підлягали мільйони людей. Москва встановлювала плани не тільки щодо кількості тонн виробленої продукції (буряків, пшениці, вугілля, металу), а й щодо кількості людей, які підлягали репресіям, і розсилала їх у “союзні республіки”. Республіканське керівництво розподіляло цю кількість по областях, області — по районах. Як бачимо, при соціалізмі вся діяльність держави, зокрема й у сфері людиновбивства, здійснювалася на планових засадах. Злочинна планова більшовицька політика геноциду не має аналогів у світі!

Для реалізації кремлівських злочинів в Україну на посаду шефа республіканського НКВД прислали відомого садиста І. М. Леплевського. То був один із найлютіших представників енкаведистської зграї скажених псів сталінщини. Про його заслуги в боротьбі проти “ворогів народу” свідчили нагороди: два ордени Червоного прапора та один Червоної зірки. В Україну Ізраїль Мойсейович приїхав з особливими повноваженнями особисто Сталіна та Єжова. Перше, що він зробив, — провів “чистку” в центральному апараті Київського НКВД. Кілька десятків керівних енкаведистів-ставлеників колишнього наркома В.

Балицького звинуватили в злочинах, передусім у підготовці “фашистського заколоту”, і розстріляли. Ворогом народу оголосили також Балицького. Проте його чомусь не розстріляли, а запроторили в концтабір. Там “вірного лєнінця і залізного більшовика” зарізали такі, як і він сам, професійні душогуби.

Успішно виконавши за короткий термін сталінський план з людинобвства (за три місяці 8000 українців невідкладно розстріляли, а 20800 — запроторили до винищувальних таборів, звідки майже ніхто не повернувся), Ізраїль Лєплєвський, як “справжній більшовик, нещадний до ворогів партії і народу”, вирішив, що цього замало. Тому аж 4 рази просив московське керівництво збільшити план репресованих. З такими самими проханнями до Сталіна — нібито від імені трудящих — зверталися Центральний комітет, обкоми й райкоми компартії України. Звісно, такі побажання “українських” комуністів завжди задовольняв Кремль. Адже між республіками, областями й районами розпочалося соціалістичне змагання — хто викриє і знешкодить більше ворогів народу. Ось про що свідчать офіційні дані. Якщо за першу половину 1937 року в Україні розстріляли лише 264 особи, то вже впродовж другої половини того року і весь наступний 1938 рік замордували понад 120 тис. людей. Кілька мільйонів загнали до концтаборів, звідки вони ніколи не повернулися.

Жертвами сталінізму стали найпорядніші, найосвіченіші, найпатріотичніші наші земляки.

Знищували людей найпродуктивнішого віку, переважно чоловіків. В Україні практично не залишилося родини, якої б велике горе не торкнулося своїм чорним крилом. За вказівкою Леплевського людей хапали без дотримання будь-яких юридичних формальностей: санкції прокурора, висунення конкретних обвинувачень (бачимо це на прикладі Сергія Котка). Заарештованих із метою визнати вину й належність до антирадянських організацій (фашистських, троцькістських, націоналістичних, терористичних тощо) по-звірячому били, нещадно катували, калічили, позбавляли їжі і сну. Цілеспрямовану політику Кремля щодо нищення українського народу, без перебільшення, можна назвати етноцидом, якому ніколи не повинно бути ні забуття, ні прощення. Тодішня компартійна преса по-холуйськи вихваляла “вірного учня Сталіна, відданого більшовика Ізраїля Леплевського”. За свої великі досягнення в душогубстві цей сатана отримав ще й орден Леніна (адже боровся проти ворогів партії по-ленінськи) і звання “заслужений чекіст”, яке присвоювалося кровожерливим сталінським шакалам.

Нині дехто з “лівих”, визнаючи факти жахливих репресій у часи сталінізму, називає їх викривленням загальної правильної політики побудови “світлого майбутнього”. На підтвердження своєї тези ці особи вказують на те, що серед репресованих траплялися й комуністи. Так, це правда: за вказівкою Сталіна Леплевський наказав оголосити ворогами народу й розстріляти першу п'ятірку керівників усіх областей і

районів, переважно членів ВКП(б). Але така вже була злочинна природа компартії: безжально знищуючи мільйони антикомуністів чи просто позапартійних, далеких від політики людей, вона час від часу була залізним кулаком саму себе по вузьколобій догматичній голові. Очевидно, щоб та, як казав “вождь і учитель”, не “паморочилася від успіхів”.

1938 року, після погрому України, І. Леплевського перевели до Москви. Через деякий час заарештували (звісно, без санкції прокурора) і вкинули до катівні. Цікава деталь: заступником генерального прокурора на той час був його старший брат Гершко Мойсейович Леплевський. Не витримавши катувань і побоїв, жалюгідний Ізраїль зізнався в усьому, чого від нього вимагали кати-слідчі, недавні колеги: що він фашист, троцькіст та агент розвідок багатьох держав. Під тортурами, коли від нього вимагали назвати імена спільників, заявив, що не хтось чужий, а саме рідний брат Гершко завербував його до антирадянської організації. Замість покаятися перед смертю за страхітливі злочини проти українського народу, кат і душогуб дуже жалкував, що мало люду винищив в Україні. У липні 1938 року “вірного сталінця, чесного більшовика, заслуженого чекіста” розстріляли. Старший Леплевський ненадовго пережив свого молодшого брата.

У книзі спогадів Микита Хрущов писав: приїхавши 1938 року з Москви до Києва, щоб як новообраний (насправді — призначений Сталіним) перший секретар ЦК

республіканської компартії керувати УРСР, він застав тут жахливу ситуацію. Винищення людності було таким великим, неначе Україною декілька разів пройшла дика монголо-татарська орда. Точна кількість жертв комуністичного терору, мабуть, ніколи не буде встановлена. Той же М. Хрущов на XX з'їзді компартії повідомив, що тільки за період з січня 1935-го до червня 1941 року в усьому СРСР репресували 19 млн 840 тис. осіб. Проте дослідники стверджують: насправді в той період репресій зазнало не менше 40 млн людей.

Нещадний фізичний терор, а також довготривала тотальна комуністична пропаганда — терор ідеологічно-духовний — призвели до світоглядної, психологічної і морально-етичної деформацій, до викривлень свідомості й розумового затьмарення значної частини суспільства. Результатом жорстокого зомбування декількох поколінь — цілеспрямованих впливів на розум, свідомість і підсвідомість десятків мільйонів людей — стало формування, за словами компартійних ідеологів, нової історичної спільноти — “савецкава челавєка” або, як стверджують західні політологи й історики, — “гомо советікуса”. Просто кажучи, совка. Тобто, московсько-комуністичний тоталітарний режим конвеєрним способом штампував цілковито аморальних осіб із роздвоєною, навіть розтроєною свідомістю (думають одне, кажуть друге, а роблять третє), позбавлених історичної пам'яті, достеменних, глибоких знань, вільних від докорів сумління (пройдисвітів і босяків, схильних до брехні,

свавілля, насильства, грабунків, шахрайства, ошуканства тощо). Зате впевнених у власній винятковій зверхності щодо інших людей, сповнених ненависті й лютої злоби до всіх, хто не поділяє їхніх “цінностей”. Агресивний імперський шовінізм, підігрітий тупою заздрістю, спрямований не тільки на окремих осіб, а й проти народів, які без диктатур і кривавих репресій створили демократичні, заможні, соціальні держави. Совки й нині готові у будь-якій точці земної кулі проливати кров за московські цінності — рідну партію, владу, віру царя й атечество — й силоміць насаджувати близьким і далеким народам свою гнилу ідеологію — комуно-імперіалізм, московсько-руській мір.

На жаль, Україна ще й досі не пододала жахливих наслідків совецько-комуністичного минулого. Яскравий доказ цього — слова, вчинки і діяльність багатьох представників сучасної української політичної “еліти” — ментально наскрізь совківської, аморальної, грабіжницької, україноненависницької. Складається враження, що більшість нинішніх керманичів — не онуки і правнуки українців-жертв комуністичних репресій, а справжні нащадки і послідовники лютих катів нашого народу.

Святий обов’язок нинішнього і майбутніх поколінь українців — знати правдиву історію свого народу, хоч якою б трагічною вона була. Ніколи не забувати, що саме в умовах бездержавності та окупаційної антиукраїнської московської влади наша нація зазнавала великомасштабних знущань: ідеологічних

утисків, звірячих соціальних експериментів, голодоморів, жорстоких репресій, депортацій і грабунків. Ми зобов'язані домогтися того, щоб до влади прийшли найкращі представники нового покоління українців, люди патріотичні, високоморальні й добре освічені, свідомість яких не отруєна московсько-комуністичною блекотою.

Щороку разом із нами в Національному культурно-історичному заповіднику “Биківнянські могили” закатованих комуністами українців вшановують посли США і Канади, чільні представники посольств Чехії, Словаччини, Польщі, Румунії, Угорщини. Але жодного разу ніхто не бачив у Биківнянському лісі дипломатичних чи будь-яких інших представників Московії.

Переконалий: ігнорування Кремлем поминальних заходів зі вшанування жертв московсько-комуністичних репресій в Україні — це не тільки відвертий вияв хамської неповаги до світлої пам'яті всіх закатованих рідних нам людей, а й демонстративна зневага до нинішнього покоління українців. Це яскраве підтвердження цілковитої солідарності московської кліки з колишніми і нинішніми лютими катами нашого народу.